

Stockholms läns landsting
Ledamöter och ersättare i Trafiknämnden
Ledamöter i Beredningen för sjötrafik
Berörda Landstingsråd samt företrädare för Waxholmsbolaget

Skärgårdens trafikantförening har alltsedan hösten 2010 uppmärksam följt händelseutvecklingen kring Waxholmsbolaget. Med viss oro kan föreningen konstatera att den uppkomna situationen rörande organisatoriska frågor, upphandlingar samt VD-byten inte gagnar trafiken, rederiet, definitivt ej heller Landstinget och inte heller resenärerna; boende och besökande i skärgården.

Det är aktuellt med en ny upphandling av rederiets verksamheter eftersom flera avtal med operatörer löper ut de närmaste åren. Det senaste halvårets försök med en gemensam VD för Waxholmsbolaget och Storstockholms Lokaltrafik har tydligt visat ett behov av en chef med yttersta ansvar för rederiverksamheten. Det eljest underbemannade rederikontoret har de senaste åren genomgått en betydande förändring när ett antal av tjänstemännen genom pensionering har lämnat verksamheten. De har haft flera decenniers erfarenhet av hamn- och skärgårdstrafik, med gedigna kunskaper i så vitt skilda specialområden som ångbåtsbryggor (varav Waxholmsbolaget trafikerar ca. 300 st., var och en med sina speciella förutsättningar), sjösäkerhet, full tillgänglighet på fartyg, resbehov i skärgårdstrafiken samt miljöfrågor rörande sjöfart.

Rederiet har gått igenom stora förändringar de senaste åren och det är angeläget att rederiets organisation snarast kan få välbehövlig förstärkning, arbetsro och möjlighet att återuppta en långsiktig planering av trafiken, tonnage och övriga spörsmål som rör passagerarsjöfart.

Den nya upphandlingen följer ett gängse mönster alltsedan den uppdelning av beställar- och operatörsorganisation som genomfördes till år 1994. Sedan dess har varje upphandling genomförts med nya förutsättningar vilket har gett en hel del erfarenhet av lyckade samt mindre lyckade entreprenadlösningar. Vid den senaste upphandlingen valdes en metod med ett antal olika paket, ett par waxholmsbåtar i varje för att på detta sätt ge fler operatörer en möjlighet att bemanna fartyg, exempelvis smårederier i skärgården. Resultatet blev att ett relativt litet antal olika bolag fick ansvaret för fartygen. Sedan den upphandlingen avslutades, har ett par operatörer lämnat verksamheten.

En fördel att upphandla båtvis är att fartygen därigenom kan på ett flexibelt och för resenärer och godskunder fördelaktigt sätt användas i större delen av skärgården, rederiet har inte bundit fartyg vid vissa begränsade trader eller trafikområden.

Alltsedan uppdelningen i beställarorganisation och operatör år 1994, har Waxholmsbolaget haft en organisation med ansvar för trafikplanering, tonnageförnyelse, underhåll samt trafikledning. Det har tydligt visat sig att en sådan rederiorganisation har en kontinuitet, en långsiktighet, samt har möjlighet att bygga upp och vidmakthålla en gedigen kunskap och erfarenhet kring skärgården, båt- och skärgårdstrafik. En organisation under Landstingets ansvar och fristående från operatörer är förhållandevis konkurrensneutral, den verkar i allmänhetens tjänst, dvs resenärers och kunders, ser till att trafiken fungerar i den omfattning som kan anses nödvändig och från andra rederier hyr in fartyg som trafiken har behov av. Vid en upphandling där en huvudentreprenör får ansvar för både beställarverksamhet (trafikplanering, tonnageförnyelse samt underhåll och trafikledning) samt drift av fartyg kommer denna i så stor utsträckning som möjligt att handhas av de fartyg denna operatörsorganisation har ansvar för. Övriga inblandade intressenter i skärgårdstrafiken kommer helt naturligt att ges en mindre del av skärgårdstrafikens omfattande trafikbehov och trafikutbud, detta utan att skärgårdstrafiken blir nämnvärt mera prisvärd för Landstinget och länets invånare.

Det synes givet att risken för en monopolliknande situation kan komma att uppkomma, risken är även mycket stor att fristående rederiers fartyg kommer att försvinna från Stockholms skärgård och hamn och därmed går trafiken miste om den extra kapacitet som trafiken tidvis så väl behöver för att fungera tillfredsställande.

Trafikledningen i den nuvarande rederiorganisationen ser till att så gott som samtliga turer körs, förseningar, även vid svåra is- och väderförhållanden, minimeras eller kompenseras vilket är beundransvärt. För detta bör rederiets ägare Stockholms Läns Landsting känna stolthet och uppskattning. Det är bara att konstatera att den landburna kollektivtrafiken i länet ej fungerar i samma höga utsträckning som sjötrafiken.

En bidragande orsak till att rederiverksamheten har fungerat till belåtenhet hör att rederiets kontor hittills har legat centralt placerat mellan Waxholmsbolagets två viktigaste kajer; Strömkajen och Nybrokajen. Den omedelbara närheten till den operativa verksamheten har varit av vital betydelse.

Waxholmsbolagets kostnader för löpande fartygsunderhåll, renoveringar och nyanskaffningar kan genom upphandling läggas ut på externa operatörer men när detta senast genomfördes var inte ansvarsfördelningen tydligt definierad. Landstinget har som ägare ändock det yttersta ansvaret och må därför behålla en kontrollfunktion inom verksamhetens försorg.

Med Waxholmsbolagets nuvarande rederiorganisation finns en kontinuitet, en kompetens och erfarenhet som är mycket angelägen att slå vakt om. Vid en upphandling av rederikontorets verksamhet finns en mycket stor risk att denna tillgång för skärgårdstrafiken, helt slås i spillror.

Skärgårdens trafikantförening, som har följt skärgårdstrafikens utveckling i nära 50 års tid, anser att det är angeläget att Stockholms Läns Landsting bibehåller Waxholmsbolagets nuvarande infrastruktur samt ur en kommande upphandling utelämnar den nuvarande rederikontorsorganisationens ansvar för trafikplanering, trafikledning och bibehåller kompetens för tonnagesförnyelse samt övergripande frågor rörande fartygsunderhåll inom organisationen. Om löpande underhåll skall falla på operatörers ansvar bör likväl en klart och tydligt definierad kontrollfunktion finnas inom Waxholmsbolaget. Slutligen är det angeläget att Stockholms Läns Landsting tillsätter en chef med yttersta ansvar för Waxholmsbolagets verksamhet.

Stockholm den 16 juli 2011

Bengt Adamsson
Ordförande
Telefon: 070-625 76 85

Bo Lagerqvist
styrelseledamot

Lars Berglöf
styrelseledamot

Skärgårdens trafikantförening, en presentation

föreningen bildades år 1963 och har ca. 1.700 enskilda medlemmar, därtill omkring 160 bryggföreningar samt andra skärgårdsorganisationer. Trafikantföreningen företräder alla resenärer, såväl bofasta, fritidsboende och turister i Stockholms skärgård och Mälaren.

Föreningen har arbetsgrupper, en trafikkommitté som arbetar med spörsmål som rör skärgårdstrafiken och en bryggkommitté som är medlemmarna behjälplig bland annat vid ny- eller ombyggnation. Skärgårdens trafikantförening arbetar även för en utökad trafik med båtar i Stockholms hamn som komplement till kollektivtrafik på land. Föreningen ger ut ett medlemsblad fyra gånger per år, en årsbok, Skärgårdsboken, samt arrangerar Skärgårdsbåtens Dag – årligen sedan 1964. Ett dussintal skärgårdsbåtar går i kortege Stockholm-Vaxholm. Evenemanget firas varje år en onsdagskväll i början av juni.

Skärgårdens trafikantförening	Öppettider	Organisationsnummer: 802004-6952	Plusgiro	Telefon och fax:
Nybrogatan 76	måndag 11.00-17.00	e-post: info@skargardstrafikanten.se	70 17 48-6	08-662 89 02
114 41 Stockholm	tisdag-fredag 11.00-14.00	internet: www.skargardstrafikanten.se		